

[einde](#)

Publicatie : 2014-02-28

FEDERALE OVERHEIDSDIENST VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE
VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU

11 FEBRUARI 2014. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 september 2005 betreffende het welzijn van dieren gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de Grondwet, artikel 108;

Gelet op de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, artikel 6bis, § 2;

Gelet op de wet van 7 februari 2014 houdende diverse bepalingen inzake dierenwelzijn, internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten en dierengezondheid, artikel 3;

Gelet op het koninklijk besluit van 2 september 2005 betreffende het welzijn van dieren gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 12 november 2013;

Gelet op advies 54.827/3 van de Raad van State, gegeven op 30 januari 2014, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten van de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op de voordracht van de Minister van Volksgezondheid,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. In artikel 1 van het koninklijk besluit van 2 september 2005 betreffende het welzijn van dieren gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in de bepaling onder 3ter, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, worden in de Nederlandse tekst de woorden "de gezamenlijke" vervangen door het woord "alle";

2° de bepalingen onder 7., 8. en 9. worden opgeheven.

Art. 2. Artikel 2 van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 3. Artikel 2ter van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 4. Artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt vervangen als volgt :

"Art. 3. De lijst van gedomesticeerde dieren die krachtens artikel 6bis van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, mogen worden gehouden en gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen is opgenomen in bijlage bij dit besluit."

Art. 5. Artikel 4 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 5 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt vervangen als volgt :

"Art. 5. Indien het verblijf waarin de dieren worden gehouden tijdens de periode dat zij niet rondreizen zich op Belgisch grondgebied bevindt, voldoet het aan de normen voorzien in de bijlage bij dit besluit."

Art. 7. Artikel 5bis van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 8. Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt :

"Art. 6. Direct fysiek contact tussen de dieren en het publiek mag enkel gedurende beperkte periodes, onder direct toezicht van het personeel van het circus of de rondreizende tentoonstelling en op voorwaarde dat het welzijn van de dieren er niet door geschaad wordt."

Art. 9. Artikel 7 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 10. In hetzelfde besluit wordt hoofdstuk III, dat de artikelen 9 en 10 bevat, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, opgeheven.

Art. 11. In artikel 18 van hetzelfde besluit worden de paragrafen 3 en 4 opgeheven.

Art. 12. In hetzelfde besluit worden de volgende artikelen opgeheven :

1° artikel 21, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007;

2° artikel 22.

Art. 13. In hetzelfde besluit wordt het opschrift van hoofdstuk VI vervangen als volgt :

"Hoofdstuk VI - Huisvestingsnormen".

Art. 14. Artikel 23 van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt vervangen als volgt :

"Art. 23. De dieren die gebruikt worden in een circus of rondreizende tentoonstelling worden gehouden in verblijven die beantwoorden aan de minimale afmetingen en basisvoorschriften voor de inrichting vastgelegd in bijlage bij dit besluit."

Art. 15. In artikel 24, eerste lid, van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, worden de woorden "in de bijlagen II, III, IV en VI" opgeheven.

Art. 16. In hetzelfde besluit worden de volgende artikelen opgeheven :

1° artikel 25, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007;

2° artikel 26, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007.

Art. 17. In artikel 27, § 3, eerste lid, van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, worden de woorden "van de voorwaarden bepaald in de bijlagen II, III, IV, V en VI" vervangen door de woorden "van de huisvestingsvoorwaarden in de bijlage".

Art. 18. In artikel 28 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, worden de woorden "in de bijlagen III, IV en VI" vervangen door de woorden "in de bijlage".

Art. 19. Artikel 29 van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 20. In hetzelfde besluit wordt hoofdstuk VII, dat de artikelen 30, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, en 32 omvat, opgeheven.

Art. 21. In hetzelfde besluit wordt hoofdstuk VIII, dat artikel 34 omvat, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, opgeheven.

Art. 22. Artikel 36 van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 23. In artikel 37 van hetzelfde besluit wordt paragraaf 2, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, opgeheven.

Art. 24. In hetzelfde besluit worden de bijlagen I, II, III, IV en V, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, opgeheven.

Art. 25. In hetzelfde besluit wordt de bijlage VI, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 april 2007, vervangen door de bijlage gevoegd bij dit besluit.

Art. 26. De minister bevoegd voor dierenwelzijn is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 11 februari 2014.

FILIP

Van Koningswege :

De Minister van Volksgezondheid,

Mevr. L. ONKELINX

Bijlage bij het koninklijk besluit van 11 februari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 september 2005 betreffende het welzijn van dieren gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen

Bijlage bij het koninklijk besluit van 2 september 2005 betreffende het welzijn van dieren gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen

Lijst van gedomesticeerde dieren en minimumnormen voor het houden van deze dieren in circussen en rondreizende tentoonstellingen

Latin	Français	Nederlands
Anatidae	Oies, canards	Ganzen, eenden
Bos taurus	Bovins	Runderen (Koe)
Bubalus bubalis	Buffle indien	Aziatische buffel
Camelus dromedarius	Dromadaire	Dromedaris
Camelus bactrianus	Chameau	Kameel
Canis familiaris	Chien	Hond
Capra hircus	Chèvres	Geiten
Columbidae	Pigeons	Duiven
Equus caballus	Cheval	Paard
Equus caballus	Poney	Pony
Equus asinus	Ane	Ezel
Felis catus	Chat	Kat
Gallinidae	Gallinacés	Hoenderachtigen
Lama glama	Lama	Lama
Mustela furio	Furet	Fret
Oryctolagus cuniculus	Lapin	Konijn
Ovis aries	Moutons	Schape
Sus domesticus	Porcs	Varken
Psittacidae	Perroquets	Papegaaiaachtigen

Tabel I. Minimumnormen voor de binnen- en buitenverblijven

Espèces animales Diersoorten	Dimensions minimales - Minimale afmetingen			Superficie ou volume supplémentaire par animal en plus Bijkomende oppervlakte per bijkomend dier		Exigences particulières - Bijzondere eisen
	Surface enclos extérieur m ² Oppervlakte buitenverblijf	Enclos intérieur Binnenverblijf		à l'extérieur - buiten m ²	à l'intérieur - binnen m ²	
		Superficie Oppervlakte m ²	Hauteur Hoogte m			
Anatidae	8 (1)	2 (1)	-	8	2	A++ C
Bos taurus	40 (1)	12 (1)	-	40	12	B B+++ G+ H
Bubalus bubalis	150 (1)	12 (1)	-	150	12	B B+++ C+ G+ H
Camelus dromedarius	100 (1)	15 (1)	-	100	15	A B+ E G++ H
Camelus bactrianus	100 (1)	15 (1)	-	100	15	A B+ E G++ H
Capra hircus	30 (1)	5 (1)	-	30	5	A B H K O

Equus caballus	40 (1)	9* (1)	-	40	9*	A B++ H I J K L L+
Equus asinus	40 (1)	9* (1)	-	40	9*	A B++ G H I J K L
Gallinidae	5 (1)	1 (1)	-	5	1	G+++ Q S+ T
Lama glama	40 (1)	9 (1)	-	40	9	A B+ C++ F G+ H
Ovis aries	30 (1)	5 (1)	-	30	5	A B B+++ H K
Sus domesticus	25 (1)	5 (1)	-	25	5	A+ B G+ D C+++ N
Psittacidae < 20 cm	-	1 (2)	1	-	0,25	G+ O
Psittacidae tussen 20 cm en 35 cm / entre 20 cm et 35 cm	-	2 (2)	1.5	-	0,5	G+ O
Psittacidae tussen 35 cm en 45 cm / entre 35 cm et 45 cm	-	3 (2)	1.5	-	0,75	G+ O
Psittacidae > 45 cm	-	4 (2)	2	-	1	G+ O
Canis familiaris	<p>Pour autant que les animaux soient détenus dans des cages, les normes minimales de l'annexe II à l'arrêté royal du 27 avril 2007 portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux, sont d'application en dehors des périodes de transport et de repos.</p> <p>Voor zover de dieren in kooien worden gehouden, zijn buiten de periodes van transport en nachtrust de minimumnormen van bijlage II bij het koninklijk besluit van 27 april 2007 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren, van toepassing.</p>					U V W
Felis catus	<p>Pour autant que les animaux soient détenus dans des cages, les normes minimales de l'annexe II à l'arrêté royal du 27 avril 2007 portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux, sont d'application en dehors des périodes de transport et de repos.</p> <p>Voor zover de dieren in kooien worden gehouden, zijn buiten de periodes van transport en nachtrust de minimumnormen van bijlage II bij het koninklijk besluit van 27 april 2007 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren, van toepassing.</p>					U V N W

* de minimum afmeting van een zijde van de box is drie meter

() aantal dieren

Tabel II. Bijzondere eisen

Le sol du logement intérieur doit être couvert de paille ou de foin	A	Bodem binnenverblijf moet bedekt worden met stro of zaagsel
Le sol du logement intérieur doit être couvert de paille, terre ou sable	A+	Bodem binnenverblijf moet bedekt worden met stro, aarde of zand
Le sol du logement extérieur doit être soit un sol naturel soit un sol recouvert de litière sèche et propre et ceci au moins sur une surface égale à la surface minimale exigée pour le logement	A++	Bodem buitenverblijf moet natuurlijke bodem zijn of bedekt zijn met droog en zuiver strooisel en dit ten minste over een oppervlakte gelijk aan de minimaal vereiste oppervlakte van het verblijf
Le sol (de l'enclos intérieur et de l'enclos extérieur) doit être naturel ou couvert de paille ou de copeaux de bois (ou prévoir des tapis) et ceci au moins sur une surface égale à la surface minimale exigée pour le logement	B	Bodem (binnen- en buitenverblijf) moet natuurlijke bodem zijn of bedekt worden met stro of zaagsel (of ligmatten voorzien) en dit over een oppervlakte die ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste oppervlakte van het verblijf
Le logement extérieur doit se composer pour la moitié de la surface minimale exigée du logement d'un sol naturel ou couvert d'une épaisse couche de litière (doit être propre et sèche)	B+	Buitenverblijf moet minstens voor de helft van de minimaal vereiste oppervlakte van het verblijf bestaan uit een natuurlijke bodem of bedekt zijn met een dikke laag strooisel (dient droog en zuiver te zijn)
Il est préférable de tenir les animaux sur un sol naturel non enrichi (terre, herbe, terre battue, dolomite,...)	B++	De dieren worden best gehouden op een natuurlijke niet verharde bodem (aarde, gras, gravel, dolomiet, ...)
Une pelouse est conseillée (il faut interdire des longues périodes sans pâturage).	B+++	Aanwezigheid van een grasveld wordt aanbevolen (langere perioden zonder weide moeten verboden worden).
Pièce d'eau accessible de 0,25 m ² dans le logement extérieur	C	Toegankelijke waterpartij van 0,25 m ² in buitenverblijf
Sol marécageux avec une pièce d'eau naturelle	C+	Zachte drassige bodem met een natuurlijke waterpartij
Il faut prévoir la possibilité d'avoir des bains de sable	C++	Mogelijkheid tot zandbad moet voorzien worden
Il faut prévoir des possibilités pour que les animaux puissent se rafraîchir en cas de fortes chaleurs : douches ou bains de boue	C+++	Verkoelingsmogelijkheden moeten voorzien worden op warme dagen: stortbad of modderbad.
La clôture des logements doit être solide	D	De omheining van de verblijven moet stevig zijn
Les animaux peuvent être détenus dans des boxes individuels ou en groupe	E	De dieren kunnen in individuele boxen of in groep gehouden worden
Les mâles doivent avoir une cage intérieure distincte et les femelles peuvent être détenues dans une cage commune	F	Mannetjes moeten een afzonderlijk binnenhok hebben en wijfjes kunnen gehouden worden in een gemeenschappelijke stal
Les animaux sont détenus en groupe	G	De dieren worden in groep gehouden
Les animaux sont détenus au moins à deux	G+	De dieren worden minstens per twee gehouden
Il est préférable de détenir les mâles à part	G++	Hengsten worden best afzonderlijk gehouden
Les coqs ne peuvent être mis ensemble.		Geen hanen samenplaatsen.

Si l'on met un coq avec des poules dans une cage, il faut alors au moins trois poules	G+++	Als men een haan samen met kippen in een hok zet, dan moeten er minstens drie kippen zijn
Du fourrage doit être disponible (par ex. dans un râtelier)	H	Ruwvoer moet beschikbaar zijn (bijv in een ruif)
Les animaux ne sont pas attachés dans le logement intérieur	I	Dieren worden niet aangebonden in het binnenverblijf
Les animaux doivent toujours pouvoir se voir	J	Dieren moeten elkaar steeds kunnen zien
Les jeunes animaux doivent rester près de leur mère	K	Jonge dieren moeten bij de moeder blijven
Les trois premiers mois qui suivent la naissance, la mère et le jeune ne peuvent voyager. Ils sont hébergés dans un logement fixe	L	De eerste drie maanden na de geboorte mogen moeder en jong niet rondreizen maar worden ze ondergebracht in een vast verblijf
Les animaux de moins de deux ans ne peuvent pas faire de numéro	L+	Dieren jonger dan twee jaar mogen geen acts opvoeren
Du matériel d'enrichissement doit être prévu (ballons, bac à sable, branches, jouet, étagère et poteau à griffer pour chats, etc...)	N	Verrijkmateriaal moet voorzien worden (ballen, zandbak, takken, speelgoed, platform en krabpaal voor katten, enz...)
Il faut prévoir des possibilités pour grimper.	O	Klimmogelijkheden moeten voorzien worden
Les animaux doivent pouvoir sortir durant la journée.	Q	Dieren moeten tijdens de dag buiten kunnen
Les perchoirs doivent être placés à des hauteurs différentes. Il faut prévoir des abris dans le logement extérieur. Des nids doivent être prévus.	S+	De zitstokken moeten geplaatst worden op verschillende hoogtes. Schuilmogelijkheden moet voorzien worden in buitenverblijf. Nesten of nestmateriaal moet aanwezig zijn.
Les animaux doivent pouvoir picoter.	T	Dieren moeten kunnen scharrelen.
En dehors des périodes de transport et de repos, les animaux doivent avoir accès en permanence à un enclos extérieur.	U	Buiten de periodes van transport en nachtrust, moeten de dieren permanent toegang hebben tot een buitenverblijf.
Au moins la moitié de la superficie minimum est prévue pour l'élevage en plein air dans laquelle les animaux doivent pouvoir disposer d'une aire de repos propre et sèche.	V	Minimum de helft van de minimumoppervlakte is voorzien voor vrije uitloop, waarbij de dieren moeten kunnen beschikken over een droge en propere rustplaats.
En dehors des périodes au cours desquelles les chiens et les chats font des tours, le propriétaire doit garantir à ces animaux un traitement et des soins qui équivalent à leur détention comme animaux de compagnie.	W	Buiten de periode dat de honden en katten kunsten opvoeren, dienen de eigenaars deze dieren een behandeling en verzorging te verzekeren die evenwaardig is aan hun houden als gezelschapdier.

Gezien om gevoegd te worden bij ons besluit van 11 februari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 september 2005 betreffende het welzijn van dieren gebruikt in circussen en rondreizende tentoonstellingen.

FILIP

Van Koningswege :

De Minister van Volksgezondheid,

Mevr. L. ONKELINX

[begin](#)

Publicatie : 2014-02-28